Elektronicznie podpisany przez:
Paweł Gałko
dnia 12 grudnia 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00310-110/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 12 grudnia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o projekcie budżetu Gminy Stawiski na 2026 rok oraz możliwości sfinansowania planowanego deficytu

Na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r., poz. 7), art. 238 oraz art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących

Skład Orzekający w osobach:
Paweł Gałko - przewodniczący
Katarzyna Gawrońska - członek
Marlena Stachurska-Janczyło - członek

opiniuje pozytywnie
przedłożony przez Burmistrza Stawisk projekt budżetu gminy na 2026 rok oraz możliwość sfinansowania deficytu przedstawionego przez Gminę Stawiski w tym projekcie uchwały, wnosząc jednocześnie zastrzeżenie i uwagi sformułowane w poniższym uzasadnieniu

Uzasadnienie

Skład Orzekający wydał niniejszą opinię w oparciu o projekt uchwały budżetowej Gminy Stawiski na rok 2026 wraz z uzasadnieniem, przyjęty przez Burmistrza Stawisk zarządzeniem Nr 47.2025 z dnia 14 listopada 2025 r. (data wpływu do RIO: 17.11.2025 r.), z uwzględnieniem projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stawiski na lata 2026 – 2045, przyjętego zarządzeniem Nr 46.2025 Burmistrza Stawisk z dnia 14 listopada 2025 r.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożony projekt uchwały budżetowej na 2026 rok spełnia, w ujęciu formalnym, podstawowe wymogi w zakresie przedmiotu regulacji, wynikające z art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236 oraz art. 242 ustawy o finansach publicznych, między innymi w odniesieniu do określenia dochodów i wydatków budżetu Gminy (w tym zrównoważenia części bieżącej budżetu), wyniku budżetu, planu przychodów i rozchodów, limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych zobowiązań oraz upoważnienia do ich zaciągania.

Projekt planu dochodów i wydatków budżetu opracowano w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej, stosownie do wymagań określonych uchwałą Nr XLIX/293/22 Rady Miejskiej w Stawiskach z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej i szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi uchwały budżetowej.

Projekt budżetu opracowano z wyodrębnieniem na dochody i wydatki związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 237 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Projekt budżetu przewiduje dochody ogółem w kwocie 45.583.485 zł, w tym: dochody bieżące: 42.626.830 zł; dochody majątkowe: 2.956.655 zł oraz wydatki ogółem w wysokości 46.530.469 zł, w tym: wydatki bieżące: 40.705.109 zł; wydatki majątkowe: 5.825.360 zł.

Gmina Stawiski planuje na 2026 rok deficyt budżetu w wysokości 946.984 zł, który zgodnie z § 4 treści projektu uchwały ma być pokryty przychodami pochodzącymi z emisji obligacji w kwocie 150.000 zł oraz z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 796.984 zł.

Wskazane źródła pokrycia planowanego deficytu są zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 1 oraz 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483).

Łączna planowana w projekcie kwota przychodów wynosi 2.296.984 zł, w tym przychody j.s.t. z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 796.984 zł oraz przychody z emisji obligacji w kwocie 1.500.000 zł. Łączna wysokość rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych została zaplanowana na poziomie 1.350.000 zł, w tym spłata rat kredytów w wysokości 360.000 zł oraz wykup obligacji w wysokości 990.000 zł.

W dniu 12 grudnia 2025 r. do tut. Izby wpłynęło pismo Nr RF.3220.2.2025 Burmistrza Stawisk z dnia 12 grudnia 2025 r., w którym przedłożono informacje uzupełniające do uzasadnienia do projektu budżetu Gminy Stawiski na 2026 r oraz objaśnień do projektu WPF. Z pisma tego wynika między innymi, iż przewidywane wykonanie roku 2025 winno zamknąć się deficytem budżetowym w wysokości 1.296.070,11 zł (dochody ogółem: 69.711.604,88 zł; wydatki ogółem: 71.007.674,99 zł) oraz dodatnim wynikiem operacyjnym w wysokości 3.616.222,42 zł (dochody bieżące: 47.784.778,24 zł; wydatki bieżące: 44.168.555,82 zł). Skład Orzekający wskazuje, iż taka faktyczna realizacja budżetu w roku 2025 powinna pozwolić Gminie Stawiski zaangażować przyjęte w projekcie budżetu na 2026 rok przychody wewnętrzne w wysokości założonej, tj. 796.984 zł.

Wynik z działalności bieżącej Gminy w roku 2026 zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną (dodatnia różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości 1.921.721 zł, co jest zgodne z dyspozycją zawartą w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Z przedłożonego projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy wynika, iż w 2026 roku, jak również w latach kolejnych objętych prognozą, tj. 2027 - 2045, zostaną zachowane relacje, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze).

W 2026 roku wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 9,36% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan III kwartału 2025 r. stanowiącym 12,98% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy wynosi 11,60%).

Należy zastrzec jednak, iż warunkiem wystąpienia powyższego stanu jest zachowanie bardzo rygorystycznej dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym spłatą planowanych do zaciągnięcia oraz zaciągniętych w latach wcześniejszych tytułów dłużnych, tj. w okresie 2026 -2045. Niezrealizowanie wartości istotnych z punktu widzenia ustalania dopuszczalnych w poszczególnych latach wskaźników spłaty zobowiązań w wysokościach założonych, tj. nadwyżki operacyjnej, może w sposób istotny zagrozić prawidłowości uchwalania i wykonywania budżetów w latach przyszłych.

Ponadto w odniesieniu do merytorycznej poprawności projektu uchwały budżetowej Skład Orzekający zauważa co następuje:

- w § 15 pkt 3 projektu uchwały budżetowej ustalono limit z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 1 350 000,00 zł. W rozchodach natomiast zaplanowano wykup papierów wartościowych w kwocie 990 000,00 zł oraz spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w wysokości 360 000,00 zł;
- w planie dochodów (zał. Nr 1; dz. 900, rozdz. 90019, par. 0690) oraz w planie wydatków (zał. Nr 2) nie zaplanowano wielkości związanych z realizacją zadań określonych ustawą – Prawo ochrony środowiska;
- w treści projektu uchwały budżetowej nie zawarto postanowienia, w którym ustala się dochody w kwocie 1.858.618 zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami oraz wydatki w kwocie 1.858.618 zł na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi określonych

w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, co wynika wprost z art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych. Powyższe zostało ujęte w załączniku Nr 7 do projektu uchwały budżetowej;

- w planie dochodów (zał. Nr 1), w dz. 752 – „Obrona narodowa", w rozdz. 75281 – „Zadania o charakterze obronnym wynikające z ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej", w par. 6330 – „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)" wyodrębniono kwotę 242.700 zł. Wielkość ta nie ma swojego odzwierciedlenia w planie wydatków. Brak wydatków finansowanych ze wskazanego wyżej źródła w dz. 752, rozdz. 75281;
- w załączniku Nr 4 – „Przychody i rozchody budżetu w 2026 r.", w planie rozchodów wykup obligacji w wysokości 990.000 zł ujęto w nieprawidłowym paragrafie 976 – „Wykup obligacji skarbowych sprzedanych za granicą", zamiast w paragrafie 982 – „Wykup innych papierów wartościowych";
- do projektu uchwały budżetowej nie dołączono Planu przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego, co stoi w sprzeczności z art. 214 pkt 3 ustawy o finansach publicznych;
- w załączniku Nr 6 – „Plan dotacji udzielanych z budżetu Gminy Stawiski w 2026 roku" nie wyodrębniono kwot ujętych w planie wydatków (zał. Nr 2), w dz. 852, w rozdz. 85228, w par. 2057 w wysokości 483.962 zł oraz w par. 2059 w wysokości 56.543 zł;
- w § 16 pkt 6 tiret 1 projektu uchwały budżetowej wprowadzono upoważnienie dla Burmistrza do dokonywania zmian, w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w planie dochodów, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej. Zgodnie z art. 111 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa *w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa do dokonania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;*
- brak podstawy prawnej do ujmowania informacji (planów dochodów i wydatków) zawartych w załącznikach Nr 7, 9, 10, 11, 12, 13 w formie odrębnych załączników do projektu uchwały budżetowej.

Biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności, Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko